

Scharsterrijntocht 30-11-2013 - Oldeouwer

Start/finish	Paviljoen van camping Tjeukemeer
Adres	Meerweg 34
Postcode en plaats	8515 CB Oldeouwer
Telefoon	0513 551 341

Het Tjeukemeer:

Het Tjeukemeer is niet overal even diep. Vooral het noordoostelijke gedeelte is erg ondiep, minder dan een meter. De vorm van het meer en ook de totale oppervlakte ervan is veranderd. Dat komt onder andere door stormvloed en door kruierend ijs. In 1164 vond de Sint-Julianavloed plaats, in 1219 de Marcellusvloed, in 1509 de Cosmas- en Damianusvloed. Ook door spontane of aangestoken bos- en veenbranden is het meer groter geworden. Er gaan veel verhalen over verdrinken dorpen in het Tjeukemeer. Ooit stond er in het dorp Rohel een kerk en deze is samen met het kerkhof ook in het meer verdwenen.

Aan het Tsjûkemar (Tjeukemeer), bij het gemaal van Echten, staat het standbeeld van Tsjûke en March. Bij dat standbeeld wordt een tekst vermeld, dat het ontstaan van het Tsjûkemar verklaart. Er zijn twee lezingen. In de eerste lezing lopen twee boerinnen terug van het melken naar huis. Nadat ze een brandje ontdekten weigerde de boerin, die de melk droeg, de brand te blussen. De ander schold haar uit voor Tsjûke, een hondennaam. De naam is een eigen leven gaan leiden en zou gebruikt zijn voor het later ontstane meer. In de tweede lezing raakten twee zusjes elkaar in de rook van een brand kwijt. Zij bleven naar elkaar roepen: "Tsjûke" en "March", hun stemmen bleven nog lang hoorbaar en vormden aaneengeklonken Tsjûkemar. Het verhaal komt voor in "De Held en de Draek" door Ype Poortinga (1910-1985). Tevens doet een verhaal de ronde dat het Tjeukermeer vroeger is vernoemd naar de Brabantse held Tjeuke uit het pittoreske Berlicum. Echter, vele Friezen twijfelen aan de echtheid van dit verhaal.

De Route:

De 25km en 35km gaan eerst een stuk langs het Tjeukemeer. Daarna gaat het FLAL-peloton via 2km landelijke wegen naar de bossen van Ouwsterhaule waar een mooie route naar Haskerhorne wordt gelopen. In Haskerhorne hebben we ongeveer 9km gelopen: tijd voor een bakje koffie in dorps huis 'het Trefpunt'. Hier splitsen de routes: de kanjers van de 35km lopen hier een lus langs Oudehaske, een stuk recreatiegebied Nannewyd, en via mooie paadjes terug naar Haskerhorne en komen weer terug bij pauzeloctie dorps huis 'het Trefpunt'. De 35km heeft hier bijna 19km afgelegd en pikt de route van de 25km lopers weer op die ze nu tot de finish kunnen volgen.

Joure:

Vanaf Haskerhorne gaan we naar Joure waar we via het woonwagenkamp en de enorme kop en schotel van Douwe Egberts langs een mooi parkje en een smal paadje langs een vaart in hartje Joure komen. In de winkelstraat van Joure komen we langs enkele mooie monumentale panden en prachtige kerken waaronder 'De Jouster Tour'. Ook het winkeltje van Egberts Douwe ligt in de route wat later uitgroeide tot het huidige Douwe Egberts. De tocht gaat verder naar 'Peninga's molen waar we rondje omheen gaan. De molen, destijds

De Jonge Dolfijn genaamd, werd oorspronkelijk in 1692 als papiermolen in Westzaan gebouwd. In de laatste decennia van de 19e eeuw raakte de molen in verval. Zo ontstond er in 1875 een kleine brand en sloeg in 1892 de bliksem in, waarna grote schade ontstond. Hierdoor was het voor molenaar Auke Penninga mogelijk om de molen te kopen en naar Joure te laten verschepen. In juni 1900 werd de molen uit elkaar gehaald en werden de onderdelen per zeilpraam over de Zuiderzee naar Friesland vervoerd, waar de molen herbouwd werd.

Vanwege slecht onderhoud en onder meer een zware storm in 1953, verwordt de molen geleidelijk tot een bouwval. In de jaren '60 is van de wieken nog maar weinig over en zijn overall grote gaten ontstaan. De molen wordt in 1968 overgenomen door de dan net door particulieren en overheid opgerichte Stichting Penninga's Molen. Een jaar later wordt begonnen met de restauratie, die 250.000 gulden zou gaan kosten. Op 10 mei 1972 draait de molen weer, ditmaal bemand door vrijwilligers.

Vanaf halverwege de jaren '70 is in het omliggende gebied de woonwijk 't Schepenkwartier aangelegd. Van een stuk land vlak ten noorden van de molen is een parkje gemaakt. Het oude molenaarshuis en de drie aangrenzende oude woningen met vervallen schuren die aan de voet van de molen stonden moesten rond het jaar 2000 plaats maken voor nieuwbouw.

In 2007 is de molen in 2 fasen gerestaureerd. De eerste fase bestond uit het verwijderen van de kap om deze opnieuw te kunnen rietdekken en het vervangen van de stelling, de tweede fase had betrekking tot het binnenwerk van de molen.

Scharsterrijn

Maar enfin...bekijk het resultaat maar eens. Als U uitgekeken bent gaat de route verder naar de resp. 2e en 3e rust (25 en 35km) in de Oranjerie bij de jachthaven in Joure. Hier is resp. zo'n 16 en 26km. afgelegd. Een prachtig plekje voor een heerlijk bordje soep e.d.

De laatste 9km. gaat o.a. via het prachtige park Heremastate (waar ook het gemeentehuis staat) en de beroemde Harddraversweg in Joure eerst richting Scharsterbrug en daarna nog via een stukje Haulster bossen en de oude vuilstort van Ouwsterhaule naar de Scharsterrijn. De Scharsterrijn (Fries en officieel: Skarster Rien), ook gespeld als Scharster Rijn, is een kanaal met een lengte van circa 7 km. Het verbindt het Tjeukemeer met de Langweerderwielen.

Er zijn twee bruggen over de Scharsterrijn: de Scharsterrijnbrug in de A6 en een brug in de plaats Scharsterbrug, dat naar deze brug is genoemd.

Ten westen van Scharsterbrug staat langs de zuidkant van de Scharsterrijn de Skarrenmolen. We lopen een stuk langs de Scharsterrijn weer terug naar de finish.

Albert/Meintsje